

کوانتم- مکانیک و ایران، II: کوانتم- مکانیک جدید

هیزنبرگ [1] در پایان ژوئیه 1925 مقاله ای برای چاپ فرستاد که آن را شروع مکانیک ماتریسی میدانند. به دنبال آن در هم ان سال مقاله ی بُرن [2] و یُردان [3]، مقاله ی دیرک [4]، و مقاله ی بُرن، هیزنبرگ، و یُردان منتشر شد. در ابتدا ی 1926 مقاله ی شُرْدینگر [5] منتشر شد که در آن مکانیک مُجی معرفی شده بود، و با آن طیف اتم هیدرژن محاسبه شده بود. پاؤلی [6] هم محاسبه ی طیف اتم هیدرژن با استفاده از مکانیک ماتریسی را به شکل مقاله منتشر کرد، هر چند خُذ محاسبه در 1925 انجام شده بود. در هم ان 1926، شُرْدینگر هم ارزی ی فرمولبندیها ی ماتریسی و مُجی ی کوانتم- مکانیک را نشان داد، و بُرن مفهوم احتمال متناظر با تابع- مُج را پیش نهاد. هیزنبرگ در 1927 عدم- قطعیت را معرفی کرد.

همه ی این آدمها جز یُردان چایزه ی نُبل [7] فیزیک بردند (شاید نَ لزومَن به خاطر کارها ی آن دُ سال). در ایران طی ی این مدت احمدشاه قاجار (سلطنت از 1909 تا 1925) خلع شد و رضاشاه (سلطنت از 1925 تا 1941) به قدرت رسید. دانشگاه تهران هنوز نبود.

[1] Heisenberg

[2] Born

[3] Jordan

[4] Dirac

[5] Schrödinger

[6] Pauli

[7] Nobel